

«ΝΤΟΜΙΝΟ» ΤΟΥ ΜΑΡΣΕΛ ΑΣΑΡ

ΤΟΥ Κ. ΠΕΛΟΥ ΚΑΤΣΕΛΗ

Θέατρο Κοτοπούλη
Σάββατο 19 Ιουνίου

«Υστερα από το «Τρεις-έξη-ένενα», ή Κα Κοτοπούλη ανέβασε στο εξαιρετικό και δροσερώτατο θέατρό της, τη βδομάδα αυτή, ένα άλλο γαλλικό έργο απ' αυτά που συνηθίσαμε να τα λέμε «ελαφρά και ευχάριστα». Την κωμωδία του Μαρσέλ Άσσάρ: «Ντομινό».

Ίσως μερικοί κριτικοί νομίζουνε ότι τα γαλλικά αυτά έργα όσο ευχάριστα και διασκεδαστικά κι' αν είναι δεν ανταποκρίνονται στον προορισμό της μεγάλης καλλιτεχνικής προσπάθειας που εξάγγειλε η μεγάλη μας Μαρίκα στην αρχή της χρονιάς, ανοίγοντας το καινούργιο της θέατρο. Έχοντας τη γνώμη αυτή, θεωρούμε και περιττό ν' ασχοληθούμε με τα έργα αυτά που δεν αντέχουν στη σοβαρή κριτική, γιατί είναι φτιαγμένα για να μας ξελαφρώνουν από το άπαιστο βάρος της μεταδεδειγμένης ώρας. Ίσως από την άποψη αυτή να έχουν κάποιο δίκιο. Άλλα δέ μου φαίνεται ότι ένα καλλιτεχνικό θέατρο θα πρέπει να αποκλείσει από το δραματολόγιό του και τα ευκολοχώνευτα έργα. Αντίθετα μάλιστα. Και από τις ειδικές συνθήκες του ελεύθερου θεάτρου του τόπου μας και από τη φύση ενός καλλιτεχνικού θεάτρου προσαρμοσμένου στη γύρω του πραγματικότητα, υπαγορεύεται η ανάγκη να ανεβάζονται τα ελαφρά έργα. Όπως έγραφα και άλλοτε, το θέατρο είναι κοινωνική ή πράξη και επομένως επιβάλλεται να προβαίνει σε υποχωρήσεις και συνθηκολογίες δόσε χρειάζονται για να κερδίσει κανένας το κοινό του, όταν μάλιστα αυτό ως τώρα γαλουχήθηκε με σωρεία δλόκληρη θεατρικής μωρίας. Δεν είναι λοιπόν καθόλου αντίθετο προς την υψηλή θέση ενός σοβαρού θεατρικού καλλιτεχνικού ιδρύματος να κλίνει μερικές φο-

ρές τη σπονδυλική του στήλη, δημιουργώντας μια σκαλωσιά υποβοηθητική του κοινού για να αναπνεύσει, όταν μάλιστα προηγήθηκε μια αναρρίχσή του στις πανώληδες κορυφές του κλασικού έργου, όπως συνέβηκε με το «Όπως αγαπάτε» του Σαίξπηρ, που ανέβασε ή Κα Μαρίκα. Στις περιπτώσεις αυτές οι χαλαρώσεις στην τακτική του προγράμματος ενός καλλιτεχνικού θεάτρου δεν είναι μόνον μοιραίες, αλλά και δημιουργικές, όχι μόνον από την άποψη του κοινού, αλλά και των ηθοποιών. Πρέπει και αυτοί να αναπνεύσουν, γιατί πάντα ένας ηθοποιός σε ένα μεγάλο έργο είναι φυσικό να γίνεται με έλαφρά βέβαια έργα, αλλά που θα διαθέτουν αγνότητα στη σύλληψή τους, χάρη και έξυπνάδα. Και από την άποψη αυτή το έργο του Άσσάρ έχει όλα τα επάνω χαρακτηριστικά. Βέβαια στο «Ντομινό» δεν υπάρχει ή πλαστική δημιουργικότητα. Οι τύποι του είναι συμβατικοί και αούθαιροι. Είναι λογικά κατασκευάσματα ενός γεωμετρμένου μυαλού. Δεν ζούνε με την αναγκαιότητα εκείνη που η ζωή παρέχει σε κάθε της πλάσμα. Δρύνε και έκφράζονται χάρη και για λογαριασμό του συγγραφέα και του σχεδίου της σκαρωμένης πικάντικης υπόθεσής του. Άλλα οι κουβέντες τους και οι πράξεις τους, όσο κι' αν δεν άνηκουν σ' αυτά τα ίδια — όποτε τότε θα μας πρόσφεραν δημιουργική χαρά — έχουνε όμως όχι μόνον έξυπνάδα και φινέτσα, αλλά πείρα ζωής που αποκαλύπτουν ότι ο δημιουργός τους διαθέτει μια σημαντική πνευματική και ψυχική καλλιέργεια. Και για απόδειξη παραθέτω μια από τις πολλές παρόμοιες στιχομυθίες του έργου:

— Σε ανθρώπους σαν και σās δεν χρειάζονται τα χρήματα.

— Τα χρήματα χρειάζονται γιατί όταν έχεις χρήματα μπορείς να διαλέγεις τους εχθρούς σου.

— Τώπατε με κάποια κακία αυτό.

— Αν είχα πέτυχει στη ζωή μου θα είχα το δικαίωμα να είμαι κακός. Άλλά τώρα θα έμοιαζα, με ζήλεια και δεν πρέπει.

Μέσα από το διάλογο αυτόν ένα δίνεται όχι μόνον ένας άερας ευγέ-

νειας και χαρής, αλλά ψυχικής εμπειρίας. Ένας πονεμένος και πολιτισμένος μαζί άνθρωπος μιλάει και αξίζει, με την αλήθεια τον κόπο να παρακολουθήσουμε ένα-δύο ώρες τις έξομολογήσεις του, όσο κι' αν αυτές εκδηλώνονται με τη μορφή ορθολογιστικών ακροβατισμών και σε παιχνιδιάρικο και ανάλαφρο ύφος. Για το τελευταίο του μάλιστα αυτό χαρακτηριστικό το «Ντομινό» του Άσσάρ πρέπει να σημειώσει στον τόπο μας μια κάποια εισπρακτική επιτυχία.

Και τώρα για το παίξιμο. Η δλη παράσταση φροντισμένη. Αντάξια του καλλιτεχνικού συγκροτήματος της Κα Κοτοπούλη. Εκτός από την Κα Μαρίκα παίζουνε οι κ. κ. Βασίλης Λογοθετίδης, Γιώργης Παπάς, Αντώνης Γιαννίδης, Κίτος Τσαγονάς και οι δίδες Τζένυ Γουνίδη και Άγγελα Λαλασούνη. Όλοι οι ηθοποιοί με το ζωντανό τους παίξιμο βοήθησαν — ανάλογα ο καθένας με το ταλέντο του — στο να δημιουργηθεί μια ευχάριστη σκηνική ζωή, που πρόσφερε στο κοινό δυο ευφρόσυνες ώρες. Μας φαίνεται περιττό να μιλούμε σε λεπτομέρειες, εξετάζοντας το παίξιμο του συνόλου ή του κάθε ηθοποιού. Άσκοπο το να σημειώσουμε κάποιες αντιρήσεις μας πάνω στον υποκριτικό τόνο, που δόθηκε σε μερικές σκηνές. Τα βέβαια είναι ότι οι ηθοποιοί ήταν ευχάριστοι και το έργο δέ ζητούσε παραπάνω. Αφόρητος δέ σχολαστικισμός το να πούμε ότι ο Βασίλης Λογοθετίδης ήταν υπερβολικός, όταν κάθε του κίνηση ήταν ένα ξεχειλιμένο δροσερής σαμπάνιας και ακόμα μια άσυγχωρητη αθάνατα το να υποστηρίξουμε σοβαρά, ότι «ή Μαρίκα με την γνωστή της τέχνη συνετέλεσε εις την επιτυχία του έργου!». Τι εironεία! Άλλά και ποιά σκληρή πραγματι-

κότητα ή διαπίστωση αυτή! Μία από τις τρεις-τέσσερες δόξες της μετά το 21 Ελλάδας να είναι α π ο

χρεωμένη από επαγγελματικούς λόγους, πάνω στη χρυσή ώριμωση του άφταστου ταλέντου της, να σπαταλά τις δυνάμεις της, παίζοντας μια τυχαία ήρωίδα που ή πρώτη καλή ηθοποιός θα μπορούσε να την αναλάβει με επιτυχία.

Είναι το ίδιο και κάτι χειρότερο το να καταδικάζοτανε, λόγω χάρην, ένας Παστέρ να φτιάχνει, όλη τη μέρα μικροσυναγές σ' ένα επαρχιακό φαρμακείο. Κι' όμως ατή είναι ή πανάθλια θεατρική μας πραγματικότητα! Υστερα από τριανταπέντε χρόνια πιανικού άγώνα, όπου μία μεγαλοφυία πρόσφερε αφρόντισια, τα νεϊτά της, το πνεύμα της και τα πολυτιμότερα αγαθά της υπαρέξης της, ή κατάλληλη, ή επαγγελματία του τέλους, να είναι αυτή! Κ' ύστερα μιλάμε για πρόοδο, για πολιτισμό και για άλλα κουραφέζαλα του τόπου μας!

Πώς λοιπόν να μην κατέχεται από την άθυμία και την απογοήτευση ή μεγάλη μας Μαρίκα που την υποχρέωσε, θέλα της, στο τέλος της παράστασης να μου είπει τα σκληρά ταύτα λόγια που τάνοιωσα σαν ένα χαοτούκισμα για μένα και για όλο τον τόπο μας:

— Θάθελα να φύγω και να πάω σε μία άκρη στην Αυστραλία για ν' ανοίξω ένα έμπορικόκι.

Μετά από τη φράση της αυτή ή Μαρίκα σώπασε. Το ανήμερο αυτό και ύπερηφανο θεριό ίσως μετάνιωσε για τα λόγια της και ύψωσε πολύ άτιθασσά το κεφάλι, αποφασισμένη για νέα πάλι θεατρική εξόρμηση... Έγώ όμως είμαι υποχρεωμένος να μη σεβασθώ την υπερφάνεια της Μαρίκας και να τα δημοσιέψω σήμερα τα λόγια αυτά, που μάς άνήκουν και μάς άφοράνε. Ίδιατερα έμας

τους νέους. Άς τα προσέξουμε.

ΠΕΛΟΣ ΚΑΤΣΕΛΗΣ